

MARIBORSKI

DPI A11111

Državna licejska knjižnica

v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Uredništvo in uprava:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno, četrtletno K 30.—.

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Če pride naročnik sam v uredništvo po list: Mesečno K 950.— Inzerati po dogovoru.

Posamezna številka stane 60 vin.

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, sobota 17. aprila 1920.

St. 87.

Stavke po vsem svetu.

Stanje naše železničarske stavke. — Železničarska stavka v Avstriji. — Stavke drugod.

Železničarska stavka.

Med našim železničarstvom se je opazilo že nekaj časa sem gibanje, ki je dalo sklepati na stavko. Že pred tednom se je prorokovalo generalno železničarsko stavko toda pojmi tedaj še niso bili jasni, nihče ni vedel, kako se naj ta stavka izvede in kaj naj bo njen glavni vzrok. Govorilo se je mnogo in med tem tudi, da bodo stavko povzročili komunisti, ki naj bi jim služila v nekako merilo svoje moči, za nekaj poizkus. Narodni in drugi železničarji, a pred vsem »Zveza jugoslovenskih železničarjev« so bili odločno proti taki politični stavki ter so zagotavljali, da se v slučaju proklamacije stavke s strani komunističnega železničarstva stavke ne bodo vdeležili, temveč z lastnim osobjem skušali vzdržati vsaj zasilen promet.

Predvčerajšnjem so se na poziv centralne komunistične železničarske organizacije vršila po vseh važnejših železniških križiščnih mestih itd. velika javna zborovanja, na katerih se je sklenilo, da se o polnoči od četrtega na petek prične z generalno železničarsko stavko po vsej naši državi. Kot vzrok stavke je bila proglašena zahteva železničarjev, da se takoj

uveljavi takozvani »Protokol sporazuma« ter da se poleg tega še zviša v tem protokolu določene plače za 100 odnosno 200 %.

Radi tega, ker je na ta način stavka popolnoma stanovska in ne politična in ker so to oni, ki so stavko proglasili tudi izrečno povdarili, je tudi narodno železničarstvo sklenilo, da prične izvajati pasivno stavko, to je, da se ne priključi stavki pa tudi na delo ne gre.

Na drugi strani pa je tudi obstojala nevarnost, da bi v slučaju, da bi narodno železničarstvo nadaljevalo z delom, drugo železničarstvo skušalo z nasilnimi sredstvi narodno železničarstvo ovirati, kar bi postalo lahko jako nevarno ter bi vodilo tudi skoro gotovo več ali manj do prelivanja krvi.

Taktika narodnega železničarstva je radi tega popolnoma pravilna in hvalevredna.

V zadnjem hipu pa doznavamo, da predlaga tako deželna, kakor centralna vlada, da naj bi narodno železničarstvo vseeno oskrbelo vsaj delen promet. Za varnost pred komunisti pa jim baje ponuja vojaško asistenco.

Kakšno stališče bo zavzelo napram tej ponudbi naše narodno železničarstvo nam še ni znano, stvar pa je vsekakor pereča in vsekakor nevarna, ker bi ob gotovem razvoju

utegnili vsa ta akcija mnogo več škodovati nego pa koristiti. Pred vsem pa je gotovo, da bi komunistično železničarstvo v tem slučaju dvignilo na noge tudi delavstvo drugih strok in tako bi iz splošne železničarske stavke nastala splošna delavska stavka po vsej naši državi, ki bi pa najbrže zavzela ne več stanovsko, ampak pred vsem politično lice. Na ta način bi utegnili priti do resnih nemirov. To mora pomisliti narodno železničarstvo ter tudi vlada ter resno premisliti vse eventuelne posledice, predno se odloči za kako tako akcijo.

Železničarska stavka je v splošnem žalosten pojav naših razdrapanih notranjih razmer, do katerih so nas privedle večinoma večne strankarske razprtije, a pred vsem sedanja radikalno-klerikalna vlada in železniški minister — duhovnik dr. A. Korošec. Svoj prvotni izvor pa imajo v rastoči draginji, ki je v največji meri posledica naših nesrečnih valutnih spekulacij. Mi smo že pred več tedni obširneje pisali o teh valutnih spekulacijah ter že takrat prorokovali, da bodo še bolj znižale kurz našega denarja in kar smo takrat prorokovali, to se je tudi do pičice uresničilo.

Vse te nesreče se pa prav gotovo ne

Stane L.:

Tržaški utisi.

(Dalje.)

Ironično pa se bleste na zidovih plakati ki agitirajo za narodno posojilo italijanski državi z napisom „Il lavoro. Ecco il nuovo dovere“ (Delo. Tu je nova dolžnost). Da, lepo, krasno povedano. Vprašaj pa delavca, kaj misli on o tej stvari; povedal ti ne bo nič in se le smejal. Samo lepodoneče fraze in ničesar drugega.

Kaj hoče delavec početi. Dela ne dobi nikjer, kdor je brezposeln; a kdor ima delo, ta se boji, da ga izgubi, kar ni ravno nemogoče. Družina brez vsakega zaslužka strada, gospodinja si ne ve drugače pomagati, kakor da začne z veriženjem, kar v Trstu gotovo dobro nese. A odkod? To ni težko uganiti. Jugoslavija, ta z blagom obdarjena država, ki pa ne zna uporabljati svojih darov, je cilj tem ljudem in ljubljanska policija vé mnogo povedati o teh italijanskih verižnikih. Za to pa dobiva pomaranče, edino, kar more Italija brez skrbi na bedo svojega ljudstva izvažati. Hvala Bogu, da je tudi to vsaj deloma preprečeno. O zaslužku pri tem izvozu in uvozu nočem niti govoriti.

Brezposelno delavstvo pa se klati pomestu, zapravlja svoje zadnje vinarje po gostinjah in žganjarnah. Pred neko izložbo sem videl stati dva delavca in poslušal njih pomenek: „Če ne bo ničesar več prišlo, pa bom napravil tako...“, in pokazal je z roko, kako bi izmaknil. Tega mnenja kakor ta dva, je mnogo. Da mora priti v tej stvari kak preobrat, to je jasno. Delavstvo strada, družine propadajo, telesno in duševno.

Kaj pa trgovec, industrijalec? Ako misli človek, da je ta z italijanskim režimom zadovoljen se moti. Tudi njemu gre za obstanek. On sicer ne strada, a trpi občutno škodo, ker miruje trgovina, počiva delo v tovarnah in skladiščih. Akcije navigacijskih družb padajo. Saj ni čudo! Trst gre po tej poti naprej svoji pogubi nasproti. Nekdaj večno življenje in vrvenje v prosti luki, v delavnicah in skladiščih, sedaj vlada mrtvaška tišina, pretrgana le tupatom od težkega, nezadovoljnega udarca kladiya.

Par dni predno sem odpotoval iz mesta, se je vzdignilo magistratno osobje in pokazalo moč svoje roke. Vsi uslužbenci, od najvišjega do najnižjega so stopili v stavko in s tem so se začeli za Trst težki dnevi. Tramvaj se je po celem mestu ustavil na progi in še pozno v

noč so vlačili avtomobili vozove domov. Vsa razsvetljava v mestu je prenehala, plin in tržaška elektrika, in mesto je bilo odeto v gosto temo, kakor za časa letalskih napadov. Edno en del mesta je imel še električno razsvetljavo, namreč oni, ki je ležal ob progi iz Tržiča. Stavkujoči so stopili tudi s temi v dogovor in dva dni pozneje so stopili tudi ti v stavko. Dva vojaška žaromet sta venomer razsvetljevala mesto, a kaj bo to; žaromet vendar ne more prodreti hiš. Končno je organiziralo vojaštvo acetilensko razsvetljavo. Postavili so karbidovke po ulicah, seveda zelo redko in te so stražili vojaki z nabitiimi puškami v strahu, da jih stavkujoči ne ukradejo ali uničijo. Posodil sem enemu užigalice, ker se mu je luč slučajno upihnila in ta mi je bridko tožil: „Ali ni sramota, da moram jaz, vojak stražiti navadno luč na cesti. Da, da, daleč smo prišli!“

Vsled teme so se nehale vse zabave, gledališče, kinematografi, kabareti in drugi podobni lokali. V kavarnah sedi gospoda pri bornih svečicah.

Italijanski „kamijoni“, to so težki tovorni avtomobili pa vozijo kljub temi brez luči in s hitrostjo, ki je v mestih tudi pri belem dnevu prepovedana. V začetku so bili še bolj brezob-

dajo odstraniti potom stavke, ampak jih nasprotno še pomnože. Ako vlada sedaj ugodi železničarstvu vse zahteve, bodo prejeli odslej skoro toliko dinarjev, kolikor so prejeli doslej kron. Posledica tega bo, da bodo tudi trgovci, producenti gostilničarji itd. zahtevali isto razmerje in nove plače ne bodo položaja draginje popolnoma nič spremenile. Trpeli pa bodo vsi tega pred vsem vsi oni stalno nameščeni, ki se jim ne bo posrečilo doseči tako hitro zvišanje svojih plač v sorazmerju z dinarskimi prejemki železničarjev ter zahtevki trgovcev, producentov in drugih.

Poleg vsega tega pa povišanje plač od števila kron na enako število dinarjev za enkrat pri nas niti tehnično ni mogoče, ker toliko dinarskih novčanic sploh nimamo.

Kako naj se vse to ugodno reši bi bilo težko, skoro nemogoče svetovati, čas v katerem se nahajamo pa zahteva na vodilnih mestih mož, mož in zopet mož.

Vprašanje našega gledališča.

Zadnja predstava »Sappho« nam je zopet dokazala, na kako visoki stopinji stoji naše mariborsko gledališče. Z vso opravičenostjo lahko trdimo, da so celo Nemci le redko videli to svoje klasično delo v taki dovršenosti na svojem odru, kakor smo ga videli mi v našem mariborskem gledališču. To je tako priznanje za naše vodstvo in igralce, da si ne moremo misliti, kaka izguba bi bila za naš Maribor, ako bi drugo leto takega gledališča — ne imeli. Vsak, ki mu je mar napredek slovenskega Maribora; danes čuti, da bi s sedanjim slov. gledališčem izgubili ono kulturno središče mariborskega slovenstva, ki ga je nam ustvaril gosp. Nučič s svojim marljivim delom. Pri tem priznavamo, da so se tudi igralci zavedali svoje velike kulturne naloge. In tudi občinstvo. Privadilo se je gledališča in nas je veselilo, ko smo videli, da se »Sappho« igra pred razprodano hišo, kar nam je bilo dokaz, kako je letošnja sezona v narodu vzgojila ljubezen do gledališča. Razpoloženje v gledališču nam je bilo

zirniti in niso bili redki slučaj, da so bili povozeni ljudje. Že ta neprestana gonja avtomobilov daje mestu povsem drugačno lice.

Najhujši udarec prebivalstva pa je bil ta, da je zmanjkalo vode takoj ob pričetku stavke. Kopa žensk in otrok se je kričoč nastavljal pri mestnih vodnjakih, se suvala, pretepala, kričala, ozmerjala... Kdor pozna tržaški »nežni spol« nižjih slojev, ta si bo lahko živo predstavljati to nastavljenje za vodo. Pri tem pomanjkanju bi bila lahko težka katastrofa za mesto; zato je mestna občina na vsak način najela ljudi, ki so potrebni za najnujnejši obrat pri vodovodih. Seveda je bilo prebivalstvo opozorjeno, naj štedi z vodo in naj ne dela nepotrebnih težav.

Vse delo magistratnih uslužencev počiva, samo po bolnišnicah so pustili najpotrebnejše osebe. Stavkajoči imajo seje, shode, predavanja, dogovarjajo se z ostalimi in agitirajo za splošen štrajk. Socijalisti imajo v Trstu svojo moč, to je gotovo; ako pa jo bodo znali uporabljati, to je drugo vprašanje. Socijalistični dnevniki »Il Lavoratore« in slovenski »Delo« bodrijo v bratski složnosti svoje somišljenike in hujkajo posebno v zadnjem času, ko je bila cenzura tiska odpravljena, na res predrzen način proti vladi. »Lavoratore« prinaša razen tega še članke, ki so naperjeni proti D'Annunziju in njegovim arditom, opisuje bedo in lakoto na Reki, prinaša poročila o italijanskih grozodejstvih v Furlaniji, kjer so postopali italijanski častniki s prebivalstvom še bolj barbarsko nego Nemci v Belgiji in Srbiji.

(Dalje sledi).

dokaz, kako naše najširše vrste uživajo kratosoto višje umetnosti.

Doživeli smo letos v gledališču mnogo lepih večerov — in mnogo se jih nam še obeta — toda koncem maja bo sezona končana in kaj potem. Po mestu se govori, da vabijo gosp. Nučiča v Zagreb in posamezni boljši igralci nameravajo podpisati pogodbo za Ljubljano. Mi mislimo, da nobeden iz njih ne odhaja rad iz Maribora, saj so vsi čutili, kako jih ceni občinstvo in za ljubezen s katero so vršili svoje umetniško delo, so želi vedno obilo priznanja. Toda razmere... Zagrebško in ljubljansko gledališče je prišlo v državno upravo s stalno drž. podporo, igralec bo imel draginjske doklade in bo preskrbljen za starost. Pri nas v Mariboru je vse negotovo: glede gledališkega posloja še ni padla odločitev. Znano je, da Nemci zahtevajo gledališče nazaj in kam naj gre potem slovensko gledališče. Ona obljubljena podpora 100.000 K iz Beograda ni prišla.

Tudi obljuba, da pride mariborsko gledališče v vrsto pokrajinskih gledališč, se ni izpolnila. Draginja je narasla a gaže igralcem se niso mogle zvišati, ker je gledališče navezano na lastne dohodke. Ti pa danes pri nobenem gledališču ne zadostujejo. Kaj bo torej v jeseni. Mesto je po možnosti podprlo in sploh omogočilo slov. gledališče: ako pridejo volje, je vprašanje, če bo pozneje gledališče v mestu dobilo opore. In tako bi se morda morali iz gledališča seliti zopet v »Nar. dom« in bi prišli nazaj na stopinjo diletantskega gledališča. Vse to so vprašanja, ki ogrožajo obstoj slov. gledališča v Mariboru na tem višku, kakor smo ga imeli letos. Pogodbe za bodočo sezono se podpisujejo — vsakdo rajše podpiše na gotovo nego na negotovo. Število gledališč v Jugoslaviji je zrastle — vsako gledališče bo skušalo angažirati dobre igralce in ker lahko nudijo več, nego mi, bi Maribor izgubil svoje najboljše igralce.

Mi ne vemo, koliko je resnice na govoricah, da pojde gosp. Nučič v Zagreb in drugi v Ljubljano, sodimo le, da bi to ne bilo nič čudnega, ako se ne reši naše gledališko vprašanje tako, da bo bodoča sezona v vsakem oziru zagotovljena. V sedanji vladi imamo tri slovenske ministre iz Štajerske — mislimo, da bodo znali ceniti pomen slovenskega gledališča v Mariboru in da bodo storili vse, da bo slov. gledališče v Mariboru dobilo trdno stalno podlago in se bo moglo uspešno razvijati naprej tako, kot nam je pokazala naša prva sezona. Stvar je nujna, kajti če podpišejo igralci kontrakte za drugo — potem bo le težko dobiti takih sil, ki z njimi razpolaga naše sedanje gledališče. Ker vemo, da je nam vsem mnogo ležeče na tem, da se naše gledališče ohrani, smo opozorili na nevarnost z željo, da si čimprej zagotovimo bodočo sezono.

Dnevne vesti.

Pogreb ravnatelja H. Schreinerja. Na našem drž. učiteljsku je tri dni naznanjala črna zastava, da njegovega ravnatelja ni več. Včeraj ob 14. popoldan se je zbrala v Trubarjevi ulici velika množica ljudstva, da sprejme pokojnika na njegovi zadnji poti. Pogreba so se udeležili šolski zavodi in vse mariborsko narodno občinstvo. Ob odhodu iz učiteljske se je poslovil od rakve začasni vodja prof. Vreže, zbor učiteljskih gojencev in gojenk je s spremljevanjem po zaun pod vodstvom prof. Družoviča zapel žalostinko.

Na to se je razvrstil sprevod, ki je kazal, kako priljubljen je bil ravnatelj Schreiner v vseh mariborskih krogih in kako spoštovanje je užival ta delavni narodni mož na svojem mestu. Tako velikega pogreba Maribor že dolgo ni videl. Pogreb je vodil stolni dekan Moravec. Za krsto smo videli zastopnike profesorskih zborov tukajšnjih šol, poleg njih poverjenik dr. Verstovšek, deželni šolski nadzornik Poljanec, nadzornik Gabršek, zastopnik »Zaveze« ravnatelj Jakob Dimnik iz Ljubljane, deputacija mestnega poveljstva, gerent dr. Leskovar, deputacija telovadn. društva »Sokola«, mnogo učiteljskega, zastopnike vseh uradov in narodnih društev. Voz je bil okrašen z venci, ki so jih poklonili posamezni šolski zavodi, prijatelji, sorodniki in nar. društva. Pred stolno cerkvijo se je spored ustavil na blagoslov, pevci na koru so zapeli žalostinko in potem se je pomikal sprevod proti pokopališču. Skoraj vse občinstvo je spremljalo pokojnika prav do pokopališča, kjer je množica napolnila prostor daleč okoli groba. Poslovilni govor je govoril prof. dr. Medved, ki je spominjal na veliko delo H. Schreinerja za slovensko šolo. Slavil je pokojnika kot učenjaka in poštenjaka, ki je vedno zvesto vršil svojo dolžnost. Na to je šol. nadz. Poljanec izpregovoril v imenu vseh, ki so se vzgajali pod njegovim varnim vodstvom. V imenu učiteljskih se je zahvalil učiteljski Kristl bivšemu ravnatelju in mladinski ljubcu. Zbor je zopet zapel žalostinko in čutili smo, da stojimo v tem lepem pomladanskem dnevu ob velikem grobu, ki bo ohranjen v zvestem spominu vseh onih, ki znajo ceniti poštenost in delo, trud in ljubezen, s katero je pokojni Schreiner vršil svojo dolžnost kot vzgojitelj in narodnjak. Bil je izmed onih stebrov starega Maribora, ki ga ni vpognil vihar. Njegov pogreb je dokazal, da zna Maribor častiti svoje može in mu bo ohranil hvaležen spomin.

O različnih nemških napisih po stenah hiš i. t. d. je naše časopisje že mnogo govorilo, radi tega bi bil že skrajen čas, da bi se odstranili ali pa nadomestili z drugimi, slovenskimi. Ravno par korakov od našega uredništva se na neki hiši, čisto pod streho blesti žalostni črni napis »Zum Wiener Chick« čeprav onega dunajskega šika že zdavnaj ni več v našem Mariboru in bi ga tujec, ki opazi oni napis zaman iskal.

Kavarne so pri nas zopet povišale svoje cene, dočim so v Ljubljani še vedno v veljavi mnogo manjše. Brez komentarja.

Opozorjamo na nocojšnjo telovadno akademijo studentskega »Sokola« v Narodnem domu. Noben napreden in zaveden Slovenec in Jugosloven ne bi smel manjkati.

Vsled železničarske stavke stoji tudi pošta ter dopošiljanje časopisja izven kraja kjer izhaja. Tako smo sedaj brez vseh listov ki izhajajo v drugih mestih.

Mnogo gostov, ki so dospeli na pogreb ravnatelja Schreinerja, se ni moglo več vrniti, ker je med tem nastala železničarska stavka. Nekateri iz bližnjih krajev, posebno učitelji, so se odpeljali na vozovih, drugi čakajo.

Mestna plinarna opozarja p. t. odjemalce naj štedijo s plinom, ker plinarni primanjkuje premoga ter ga ima samo še za nekaj dni. V slučaju, da bi železničarska stavka trajala dalje, bi bila plinarna primorana obratovanje popolnoma ustaviti.

Velik koncert bo imel Maribor dne 5. maja. Češko pevsko društvo »Smetana«, ki je eno najboljših čeških pevskih društev, priredi turnejo po Jugoslaviji. Prvi koncert bo v Mariboru. »Smetana« ima svetovno slavo, ker je pelo že v velikih mestih Evrope. Dne 7. maja bo imelo društvo koncert v Zagrebu. V Mariboru se vrši koncert v področju »Glasbene Matic«.

Mariborska podružnica dunajske hranilnice prvega društva uradnikov Južne železnice sklicuje za jutri, 18. t. m. ob 15. (3) uri v dvorano »Zveze železniških uslužencev« v Mariboru svoj redni občni zbor, na kar opozarjamo one Slovence, ki so člani te organizacije.

Operna stavka v Ljubljani končana. Kakor poročajo listi, se je stavka v operi končala. Ker se je dosegel sporazum med člani opere in upravo, se odpre gledališče zopet v petek, 16. t. m.

Ljubljanska divizijska godba prireja v »Zvezdi« v Ljubljani vsak teden trikrat koncerte, radi tega bi bilo želeti, da bi se tudi naša malo zganila ter nam priredila, dokler je še tu vsaj par koncertov v našem krasnem, cvetočem parku.

Nogometna tekma »Rote Elf«-»Rapid« se vrši jutri popoldan na Teznu ter obeta biti zanimiva, ker je »Rapid« dobro močstvo, »Rote Elf« pa tekmuje jutri sploh prvič. V prihodnjih tednih pa namerava nastopiti proti »Varaždinskemu športnemu klubu Drava«, celjski »Svobodi«, »atletskemu klubu« i. t. d.

Predavanje. V ponedeljek se vrši predavanje »Mariborskega žen društva« ob 20. (8.) zvečer v »Nar. domu«. Predava dr. Lah o »Dositelji Obradoviču in njegovi dobi« (s sliko). Dositelj Obradovič je eden največjih predhodnikov današnje Jugoslavije, veliki buditelj in prosvetitelj srbskega naroda in eden največjih Slovanov. V njegovi osebi se nam razkrije jugoslovenstvo preteklosti in bodočnosti. Zato bo predavanje za vsakega zanimivo.

»Lawn-Tenisklub« se pripravlja v Mariboru. To bo nov korak naprej v življenju našega športa.

Velik hram sv. Save nameravajo Srbi graditi na Vračarju pri Beogradu, kjer stoji že od l. 1895 kapelica v spomin prvega arhiepiskopu srbske cerkve. Ustanovilo se je društvo, ki bo zbiralo prispevke za zgradbo, ki bo dostojen spomenik velikemu srbskemu učitelju in narodnemu svetcu.

Gospodje trgovci se opozarjajo, da morajo imeti glasom naredbe blago v izlozkih označeno s cenami, ker jih bode sicer obrtna oblast kaznovala. Trgovski gremij v Mariboru.

Pisarna trgovskega gremija v Mariboru, Slomškov trg št. 3 posreduje brezplačno službo za trgovske uslužbence, na kar se opozarjajo gg. trgovci in uslužbenci. Trgovski gremij v Mariboru.

Borzno poročilo. (Devize.) Berlin 2.90—3.05, Bukarešta 102.90, Italija 6.95—7.50, Newyork 16.000, Pariz 1050—1150. Praga 250—255, Švica 3000, Dunaj 70—71. Valute: ameriški dolarji: 14.700—15.000, avstrijske krone: 66—68, levi 200—220, carski rublji 200—206, angleški funt 620, francoski franki: 1000, napoleondor 565—580, nemške marke 265—292, leji 267—273, ital. lire 685—700.

Zadnje vesti.

Železničarska stavka.

Železničarska stavka upor v vojnem času!

LDU Ljubljana, 16. aprila. Obratno ravnateljstvo Južne železnice in inšpektorat državni železnice sta prejela od načelnika železniškega oddelka vrhovne komande obvestilo, v katerem se opozarja, da mobilno stanje še ni prenehalo, in da se na podlagi člena 14 prireditvene uredbe o organizaciji in formiranju železnice v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev, objavljene v »Službenih novinah« št. 1 od 12. januarja 1919 smatra železničarska stavka kot upor v vojni in se kaznuje pred vojnim sodiščem. Obe ravnateljstvi sta dobili nalog, da ta proglas takoj brzojavita vsem službenim mestom, da z ozirom na gorenje opozorilo razglasita vsem železniškim uslužbencem, da se vsi stavkajoči železničarji pozivajo, naj se takoj povrnejo na delo in zopet nastopijo službo. (Gori navedeni člen 14 se glasi v izvirniku: Za

sve izgrede neposlušnosti i nepravilno vršenje službe do svršetka demobilizacije sve eksekutivno železničarsko osebje podpada pod vojno disciplinu i vojno sudstvo.) Obratno ravnateljstvo Južne železnice in inšpektorat državnih železnice sta izdala gorenji razglas vsem službenim mestom in po vseh progah svojega obrata.

Stališče različnih železničarskih organizacij.

LDU Ljubljana, 16. aprila. Z ozirom na stavko, proglašeno po socialističnem »Savezu saobračajnih i transportnih radnika Jugoslavije« sporoča obratno ravnateljstvo Južne železnice v Ljubljani: Obratno ravnateljstvo Južne železnice ni bilo oficijelno obveščeno o nameravani stavki. Izvedelo je o tej nameri še le po končanem javnem zborovanju. O polnoči je osebje Južne železnice, včlanjeno v »Savezu saobračajnih i transportnih radnika« večinoma takoj zapustilo delo, dočim so uslužbenci, člani »Zveze jugoslovenskih železničarjev« deloma ostali v službi. Na progah je ustavljen ves promet. Vlaki, ki so opolnoči dospeli na kako medpostajo, so ostali tamkaj. Mir se doslej ni kalil.

„Prometna zveza“ proti stavki.

KDU Ljubljana, 16. aprila. Kakor doznava »Večerni list«, Prometna zveza (krščansko socialna železničarska organizacija) ne odobrava stavke in ostro obsoja samovoljno postopanje komunistov, ki so kar na svojo roko proglasili stavko.

Stanje jadranskega vprašanja.

LDU Beograd, 16. aprila. »Politika« poroča, da je prestolonaslednik regent Aleksander sprejel v avdienci namestnika ministra za zunanje stvari, dr. Spalajkovića. Minister mu je poročal o zadnji fazi razgovorov v jadranskem vprašanju. Koncem tega tedna pošlje vlada naši delegaciji v Pariz potrebna navodila. Ker je g. Pasić vsled obolevnosti zadržan, odpočujeta v San Remo samo minister za zunanje posle dr. Trumbić in naš poslanik v Parizu g. Vesnić. Zanimiva je vest, da so Italijani po angleški brzotjavni agenturi objavili v londonskih listih, da je jadransko vprašanje že rešeno, in sicer na ta način, da dobi Italija suvereniteto nad Reko, dočim dobi Jugoslavija Sušak in Volosko, Opatija pa da pripade Italiji.

LDU Split, 16. aprila. »Giornale d'Italia« piše povodom ministrskega sveta, da se v političnih krogih govori, da se je v resnici že dosegel sporazum med italijansko in jugoslovensko vlado glede rešitve jadranskega vprašanja. Prisotnost poveljnika mornarice in vojske pri tem svetu potrjuje te govornice.

LDU Split, 15. aprila. Rimska »Epoca« poroča o poslednjem ministrskem svetu, kateremu so prisostvovali vsi ministri ter načelniki generalnega štaba, vojske in mornarice, generala Badoglio in admiral Acton, da se je bavil zlasti z onimi problemi, ki se bodo razpravljali na sestanku v San Remu, katerega se udeležijo tudi načelniki zavezniških generalnih štabov. »Epoca« pravi, da Nitti sporazumno s tovariši ni nehal iskati rešitve jadranskega vprašanja ter da je dosegel sporazum z Jugoslaveni. Danes se je govorilo, da Vrhovnemu svetu ne bo preostajalo drugo, ko vzeti ta sporazum na znanje. Ministri so bili davi zelo rezervirani glede tega vprašanja. Nekateri tudi ne prikrivajo možnosti, da se sporazum v zadnjem trenutku utegne izjaloviti. Sporazum bi imel zagotoviti Italiji njen položaj z ozirom na trgovske odnose, ter bi ji dopuščal, da v najkrajšem času preko Jugoslavije prevzame na Balkanu ono mesto, ki ga ji narekuje njen gospodarski položaj.

Železničarska stavka v Avstriji.

KDU Dunaj, 17. aprila. Kakor poročajo časopisi, so pričeli včeraj jutraj stajkati vsi uslužbenci Južne železnice. Stavka je izšla iz Dunajskega Novega Mesta in Glognitza. Stavku-

joči zahtevajo zvišanje plač. Na južnem koldvoru so se jim pridružili tudi delavci in uradniki. Na Južni železnici je stal včeraj ves promet, tudi italijanski ekspresni vlak radi stavke ni mogel oditi. V stavko je stopilo tudi železničarstvo simerinške proge. V merodajnih krogih se trdi, da bo stavka kmalu končana.

KDU Dunaj, 17. aprila. Za železničarstvom Južne železnice so pričeli s stavko sedaj tudi delavci vseh tukajšnjih postaj in delavnic.

KDU Gradec, 17. aprila. Predvčeršnjim ponoči se je vršil v julijski dvorani shod železničarjev, na katerem so sklenili, da se pridružujejo stavki, ter ž njo soglašajo.

KDU Dunaj, 17. aprila. V včerajšnji seji se je posvetoval kabinetni svet o železničarski stavki ter njihovih zahtevah. Sklenilo se je ponuditi železničarjem po 400 K, kar pa smatrajo zastopniki za premalo. Na vseh drugih progah, razen na južni se vrši promet nemoteno.

Stavke v Italiji.

KDU Milan, 16. aprila. (Stefani). Po poročilih časopisja se širi stavka tudi po deželi. Industrijski delavci so nabrali 7½ milijonski fond, da bodo mogli stavko brez obotavljanja nadaljevati.

KDU Turin, 16. aprila. (Stefani). V Turinu traja stavka dalje. Mesto je mirno.

LDU Split, 16. aprila. Rimski listi javljajo iz Sassarija, da so na Sardiniji proglasili v nedeljo splošno stavko vseh železničarjev. Promet vlakov je ustavljen. Prekinjen je tudi vsak promet med kontinentom in Sardinijo.

Stavke na Japonskem.

KDU London, 16. aprila. (Reuter.) Po poročilih iz Hongkonga se vrše na Japonskem velike stavke. Stavkajoči plenijo trgovine, tovarne ter napadajo veleposestnike.

Stavka na Irskem končana.

KDU Berlin, 16. aprila. Kakor poroča »Freiheit« se je stavkujoče delavstvo na Irskem povrnilo na delo, ker je vlada obljubila, da ukinе preiskavo proti aretiranim sin-fajnovcem.

Venizelos pri Deschanelu.

KDU Pariz, 15. aprila. Predsednik Deschanel je sprejel danes v avdienci grškega ministrskega predsednika Venizelosa.

Pogajanja med Rusijo in antantanto brezuspešna.

KDU Berlin, 16. aprila. »Berliner Tageblatt« poroča iz Bazla: Po poročilih iz Pariza niso pogajanja med Sovdepijo in antanto v Kopenhagenu dovedla do nikakega uspeha. Ruski delegat je odklonil zahtevo, da bi Rusija prevzela stare ruske dolgeve ter dobavljala surovine.

Otvoritev juridične fakultete v Ljubljani.

LDU Ljubljana, 15. aprila. Danes ob 11. uri dop. se je vršila v sejni dvorani vseučilišča v deželni dvorcu svečana otvoritev nove juridične fakultete ljubljanskega vseučilišča. Svečanosti so se udeležili razen rektorja in profsorskega zbora predsednik deželne vlade dr. Brejc s soprogo, župan ljubljanski dr. Ivan Tavčar, komandant dravske divizijske oblasti, general Smiljanić, mnogo višjih vladnih funkcionarjev, veliko število tukajšnjih osebnosti iz intelektualnih in juridičnih krogov in mnogobrojna dijaštvo. Po pozdravnem nagovoru rektorja prof. Plemlja je dekan juridične fakultete, prof. dr. Leonida Pitamic, imel otvoritveno predavanje o predmetu »pravo in revolucija«, ki je bilo od prisotnih sprejeto z velikim odobravanjem.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Naznanilo.

Trgovcem z delikatesami, restavracijam in sl. občinstvu naznanjamo, da smo otvorili

tvornico mesnatih izdelkov, salam in raznih klobas.

Tvornica bo na strogo solidni in reelni podlagi ter se bomo trudili svojim cenj. odjemalcem ustreči v vsakem oziru. Imeli bomo v zalogi vedno sveže blago, katero bomo nudili svojim cenj. odjemalcem po najnižjih cenah. 277

Pristne praške šunke.

Lastne hladilnice.

Prva jugoslovanska prekajevalnica, tvornica salam in klobas družba z o. z., MARIBOR, Pobrežje št. 10.

Prodajalna: Gosposka ulica (M. Pöch).

18. aprila otvoritev vrta

v restavraciji „MARIBOR“, Grajski trg 1

Zjutraj od 1/2.10. do 12. ure **KONCERT**, popoldan od 16. ure naprej

VRTNI KONCERT s PLESOM v dvorani

brez pobiranja in vstopnine.

280

I. Mariborski bioskop

Aleksandrova cesta.

Od sobote 17. do torka 20. aprila 1920:

Henica Porten!

Henica Porten!

Živa mrtva

Drama v 5 dejanjih

In druge podobe.

V pondeljek 19.: **Vojaška godba!**

Vsako sredo in soboto novi spored!

Predstave se vrše vsaki dan ob 18. (6.) in 20. (8.) uri v nedeljo ob pol 15. (pol 3.), 4. (16.), 18. (6.) in 20. (8.) uri zvečer.

Prevzetje restavracije!

Naznanjam cenjen. občinstvu, da sem prevzel s 1. aprilom t. l.

restavracijo

„Narodni dom“

in prosim za obilen obisk. Prevzamem tudi abonente à 20 K.

Se priporočam najtopleje

Hinko Kosič, restavrater.

258

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z. MARIBOR.

Trgovina z mešanim blagom

A. Vertnik

Maribor, Sodna ulica št. 17

sprejema naročila na drva in les, ter ga dostavlja tudi na dom.

279 3-1

Inserati v našem listu imajo največji uspeh!

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potujočemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja. Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

Mariborska eskomptna banka

v Mariboru, Aleksandrova cesta 11

Podružnice: Murska Sobota in Velikovec.

Sprejema: Vloge na knjižice, na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje itd.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

Daje kredite: Pod najugodnejšimi pogoji.

Izdaja: Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: Na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.